

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Megyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főpíacz, a városházá
szemben.

Hirdetések a legmér-
sékeltebb árszámítás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A népparti kortesek jel- szava.

Debreczen, október 7.

Jó megfigyelni mindent. Azt is jó tudni, hogy miután az események a néppárt alul már minden lovat kilőttek, min akar most lovagolni? Hogy leszereltetésüket nagyon érzik, kudarcukat nagyon restellik s elkéseredettséget titkolják, azt, aki néppárti vezérrel, jobban mondva, demagóggal találkozik, észreveheti rajta az első pillanatban. Restelkedését indulattal, megverettetésének szégyenérzetét fenyegetéssel igyekszik palástolni s mert az értelmiség verte meg, az értelmiségnek halálos ellensége.

Egyesegyedül a tudatlanságba bíz, abba veti minden reményét, Csak a paraszt előtte most az ember, ettől várja, hogy a hátára veszi s néppárt urait egy olyan kat. autonomia duzzadt párnái közé cipeli be, a mely duzzadt párnák közt a háta ló verejtékén meghízni a legkényelmesebb dolog. Ergo minden oly türelmes keresztény, a ki őket hátára venni hajlandó, igen kedves felebarátjuk míg ellenben a gyehenna tüzeire taszítanak azt, a ki magát le nem főzöttetni merészkezik. De hát térjünk a dologra!

Tudvalevő, hogy mindenki aki valami csinyt, vagy nem néppárt dícséretre méltó dolgot követett el, ha szégyenérzet van benne, kerül minden oly társaságot, a melyben csinait, viselt dolgait szemére lobbanthatják, ha

azonban magát a szégyenkezésen tul-teszi s a szemtelen dacz emelt homlokával néz a szemébe minden vádnak, akkor paizs gyanánt legalább is jelszót keres, a mely mögé huzódva, az ellene irányzott fegyverek tüztét jobban kiállhassa.

Ily jelszó, ilyen paizs most a néppárt kortesvezéreinek szájában a „*fakultativ*“ légyen bár az szabó vagy cipész, kovács vagy kerékgyártó, asztalos, kárpitos, vagy lakatos szóval bárki, a ki a néppárti nagyurak udvari személyzetéhez tartozik, ha beszélsz vele rögtön elárulja magát, hogy kinek a szolgálatában áll, mert rögtön politizálni kezd, s vagy az első vagy a második, de harmadik szava mindenesetre ez lesz: „*Fakultativ!*“

És még azt is tudja, hogy mit jelent, látszik szorgalmas tanítója volt, betanította a leczkét, melyet eltud mondani könyv nélkül.

Ha nem restelled, menj be valamelyik kocsimában és hallgass néhány pillanatig, a vagy kurta kávéházba, a vasuti pályaudvarok III. osztályu váró termeibe stb. és néhány perc múlva valamelyik csoportból bizonynyal feléd fog hangzani e jelszó: „*Fakultativ.*“ — És ha tudakozódoz utána, ki emlegeti vajjon? Azzal a felvilágosítással fognak szolgálni: Urasági szabó, szabó, cipész, kerékgyártó, kovács, kath. kántor sat.

De nemcsak a közönségesebb köz-helyeken van ez így. Miveltebb társaságokban, s megüti füledet a „*fakultativ*“ jelszó is abban a ki hangoztatja,

okvetlon fölismersz valakit, a ki bizonyos okok és indokok következtében, a néppártnak máskülönbén igen gyér számu értelmiségéhez tartozik.

A fakultativ! A fakultativ!

Azok voltak a hazát s népet igazán szerető hazafiak és népbarátok, a kik a „*fakultativ*“ polgári házasság behozatala mellett küzdöttek. Hagyták volna minden ember szabad akarátára, pap előtt akarja-e megkötni a házasságot aaagy bíró előtt, s hadd cselekedett volna mindenki az ő lelkiismerete szerint.

De a mi most történik, az erőszakoskodás, zsarnokság, az emberi szabadság lábba tapodása. Ha Anglia (még ezt is tudják) megtudott elégedni a „*fakultativ*“ polgári házassággall hát mi talán civilizáltabb, felvilágosodottabb nemzet vagyunk? sat.

Hm, hm . . . És ezeket az okoskodásokat számtalanszor tátott szájjal, helyeslő fejbólintással hallgatják s persze nem akad senki a ki oda menjen, közbe szóljon s a polgári házasság intencziói felől a hallgatóságot felvilágosítsa, a „*fakultativ*“ szé hámos-ságnak pedig nyakát szegje.

Ugyanazok a politikai pártvezérek, kik a Tisza Kálmán nagyon is *fakultativ* javaslatát leszavazták s a *kötelező* mellett kardoskodtak, most mert a kötelező lett előterjesztve, a *fakultativ*ot követelték. „Schvindli!“

Egyébként a „*fakultativ polgári házasság*“ csupán arra való lett volna,

T Á R C Z A.

Vallomás.

Különös az ember. Egész életében Majd mindig mást beszél, mint gondol szívében. Én is olyan voltam: mentem a világgal, S ha bár nem is sokat törődtem más lánynyal, Elbeszélgettem s játszadoztam velek. De igazán csak is Téged szerettelek.

S ha bár én ezt szóval el soh'sem árultam, Szivem érzéseit nem csak magam tudtam. A mikor a szemem sugarát Te láttad, Szivem gondolatát mindjárt kitaláltad. S ép ugy tudtad Te azt, mint tudtak az egek, Hogy én igazán csak Téged szerettelek.

Téged szerettelek szivem szerelmével, Hozzád vágyó lelkem egész melegével. S ha bár tudom is, hogy délibábot láttam Szép szemed tükörén: szivem most is rávall, Hogy én Téged soha, soha nem feledlek, Szivem szerelmével örökké szeretlek!

Ifj. Szabó János.

Ormódy Margit.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —
Irta: Konoz Ákos.

Az 1526. év sötét betűkkel van beírva hazánk történelmébe. Ebben az esztendőben hullott el a nemzet virága a mohácsi gyászmezőn és talán azóta termi azt a sok piros virágot, mióta talaját az ott küzdött félistenek kiömlő piros vére öntözte.

De előzzük meg az eseményeket. A fentemlített év tavaszán rémült arczzal jöttek az aldunai követek Budára, jelentve, hogy a török hir szerint óriási előkészületeket tesz a háborúra: már fel van porozva háromszáz ágyuja, csatakészen áll kétszáz-ezernél több embere és még a nyár folyamán be szándékozik törni Magyarországra megmutatni a büszke gyaurnak, hogy reszketni fog hatalmának járma alatt.

Míg a török így készülődött, addig hazánkban vajmi keveset törődtek a már-már bekövetkező háborúval. Az országnak ugyszólván nem volt királya, mert a trónon ez időben a nemzet szerencsétlenségére nem erős férfiú, hanem a gyermek II. Lajos ült kinek már husz éves korában öz hajfűrtjei voltak. E mellett az országnak nem volt pénze, a kincstár üres volt, a zsoldjaikat rég kikapott katonák ott hagyták zászlóikat a főnemesség, mely egymás közt viszálykodott, halogatta a harcvaszállást, míg a nemesség zöme pusztá ijesztgetésnek vélte és

mesének tartotta a török közeledtét. Mint villámcsapás jött a minden kétséget kizáró hir, hogy a törökök átlépték a határt s nyomukban nyomor, pusztulás és ezernyi jajszó fakad.

Ez időben az Ormódy-család tekintélyes állást foglalt el az országban. Nemességöket még Szent-László korában kapták a harcban és békében szerzett érdemeik elismeréséül, míg a nagynevű Könyves Kálmántól óriási uradalmakat nyertek. Mindenkit lekötelező, szives modoruk, kedvességök, férfias vitézségük, tudományuk és a család bölgyeinek ösanyjuktól örökölt elbájoló szépsége. Jó szívök és itt el nem sorolt fényestulajdonaik első helyet ösztösítottak nekik ez udvarnál és társadálomban.

Elbeszélésünk idejében a család egyik tagja: Ormódy Vincze gondolatokba merülve ült virágvölgyi kastélyának bolthajtásos folyosóján. A tisztas agg arczot valami bu-felhő árnyékolta. Ugy látszott, mintha valami nagy aggodalom nehezedett volna lelkére. Nem csoda. Hazája veszélyben van. Szeretett volna résztvenni a harc tüzeiben, de az ő remegő kezéből régen kihullott már a kard, hisz 86-ik életévét éli. Fiai nem voltak soha; anyagi jóságú neje csak egyetlenegy leánykával ajándékozta meg, a most már 17 éves Margittal, ki boldog jegyese volt Magyarhon egyik legvitézebb ifjának. Rédey Gézának.

Az öreg Ormódyt fájdalmas tünődéséből Margitka költötte fel. Lágyan simult a

hogy a farizeusok és irástudók, közzé fogták volna a szülőket, a házasulandókat, azok barátait és rokonait, hogy a polgári házasság kötésének „szentségtöréséről“ a híveket lebeszéljék, amennyi intrikát, papi befolyást, ijesztgetést, és átkozódást előlehetett volna venni, azt elővették volna mind. Hecz volna ez által, ellenségeskedés, meghasonlás, a családi béke felbontása, szülék, gyermekek, testvérek, rokonok satb. egymás elleni izgatása,

Hátha a polgári házasság behozatala számtalan okok miatt immár sürgetőleg szükséges volt, az nem lehetett más, mint minden lebeszélést, intrikát és családi perpatvart kizáró „kötelező“

De hát ezt nem mondják el az urasági szabók és fiskálisok, hanem hogy a népet bolondítsák, önmagukat pedig szépítsék, a „fakultatív“ jelszó álarca alá menekülnek, a mit jó lesz tudunk és megjegyezzünk.

— **Belföldi hírek.** (A király Zágráiban.) A király zágrábi időzése alatt a bosnyákok is megjelennek, és tisztelegni fognak a király elé járuló deputációk sorában. — (Bánffy üdvözlése.) Veszprémmegye közgyűlése a nép párt heves ellenzése dacára üdvözölni fogja báró Bánffy Dezső miniszterelnököt az Agliardi ügyben tanusított magatartásáért. — (Plósz Sándor programja) Plósz Sándor igazságügyi államtitkár vasárnap tartotta a bajai keületben programbeszédjét, melyben a tervezett igazságügyi reformokat érintette. — (A kamarák értekezlete) Vasárnap tartották meg a kereskedelmi és iparkamarák küldöttei első országos értekezletüket Pécsen. A kereskedők ügyvitelének, a magyar nyelvnek behozatala tárgyában kimondták, hogy a kamarák közöhabját képezi, hogy az ügyvitel magyar nyelven történjék.

— **Külföldi hírek.** (Nyugalom Prágában.) A Badeni kormány a prágai ostrom-

állapotot okt. hó második felében meg fogja szüntetni. — (Uj bibornokok.) A Figaro értesülés szerint a pápa legközelebb a párisi, madridi és bécsi nuncziusokat bibornokká nevezi ki. — (A román kormány lemondása.) A román kormány — mint jelentik — legközelebb beadja lemondását. A kabinet lemondására az adott okot, hogy Carp, Margh'ros és Grinana unionista miniszterek belátták, hágy a konzervatívokkal való koalíció alapján nem tarthatják fenn magukat — (A forrongó Balkán.) Görögországból és Kréta szigetéről aggasztó hírek érkeznek. Krétában ugyanis hir szerint népgyűlést tartottak, a mely ki moudotta, hogy Görögországhoz akar csatlakozni.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 7.

A főrendiház hármass bizottsága ma tárgyalta a vallás szabad gyakorlatára vonatkozólag képviselőházi üzenetet.

Az ülésen Vay Béla báró elnökölt, míg a kormány részéről Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Wlassics Gyula kultusz, és Perczel Dezső belügyminiszter voltak jelen.

A főrendiház hármass bizottsága a vallás szabad gyakorlatáról szóló üzenetét a képviselő háznak ma sem fogadta el, hanem azon szakaszokhoz ígerte meg hozzájárulását, melyeket már május 5-én tárgyalt.

Ellenben az izraeliták reczepciójáról szóló javaslatot csekély módosítással elfogadták a méltóságos főrendek.

A plenumon a javaslatok előadója Czorda Bódog lesz.

Ü és vége két órakor.

A zónatarifa felemelése.

Debreczen, október 8.

Erős trombitaszóval hirdette az ellenzék az egész világnak, hogy a magyar királyi államvasutak háztartásában örült gazdálkodás és anyagi zűlétség uralkodik és hogy ez az előkelő állami intézet a részleges bukás előtt áll. Csak az állam részéről tendő roppant pénzbeli megerősítés lenne még képes az államvasutakat a biztos romlásától

megmenteni. Megczáfolhatlan bizonyítékul a kilátásba helyezett 80 milliós kölcsönre és a személy- és árudíjzabás tervezett felemelésére hivatkoznak. Igaz, a magyar államvasutak, tekintettel a befektetett majdnem egy milliárd frtot tevő óriási tőkére, alig jövedelmeznek két százalékot, de a tervezett vasuti kölcsön nem e jövedelem emelésére szolgál és nem az állítólag elhanyagolt alépitmény és az üzemeszközök állítólagos megbizhatlan volta képezi e művelet kényyszerítő okait.

A kereskedelmi forgalom egyre nagyobb követelményei, a mezőgazdaság érdekeinek szolgáló berendezések sürgős szüksége, a folyton emelkedő áru- és személyforgalom teszik sürgősen és elengedhetlenül szükségessé az alapos és praktikus reformot. Az ország közigazgatási érdekei; a gyors és akadálytalan közlekedés a főváros és vidék közt, a közigazgatás intéző, ellenőrző és végrehajtó közegei közt, a kereskedelmi forgalom gyors értesülése, — egyik főfeltétele, — sürgős szükségé teszik az interurbán telefonhálózat felállítását. A tartós kocsihiányt megszüntetni, a zavartalan közlekedést biztosítani, a közigazgatást emelni kell. Ezeknek a nagy céloknak szolgál a kölcsön és hazafias érzelmű ellenzéknek nem szabad elítélnie az igénybe vett egyedüli eszközt, — tekintve e nagy célokat.

A zónatarifa felemelését ugy a teher, mint a személyforgalomban 1896. január 1-én léptetik életbe. A kérdés még a legbehatóbb tanulmány tárgya és minden kommentár korai, a mely e reform irányával, terjedelmével és horderejével foglalkozik. Az árutarifa reformja néhány oly áru faja szoritkozik, melyek más árukkal szemben túlságos kedvezésben részesülnek és a díjtétel csekély emelését könnyen kibírják. A szomszédos forgalom díjzabása változatlan marad, mezőgazdasági termékeket a távolsági forgalomban sem érint a reform.

A személyforgalmat illetőleg hiteles forrásból meríti a „Pester Correspondenz“ azt az értesülést, hogy a harmadik osztályu személy díjzabás sem anyagi emelést, sem a távo ságot illető korlátozást nem szenved. A második osztály személy díjzabása minden viszonylatban változatlan marad és csak a tizenkettedik és tizenharmadik zónában történik a tarifának egy csekély kikerekítése

kedves gyermek édes atyja keblére s gyöngéd csókot lehelt magas homlokára. Az öreg barczos a gyermeki szeretet édes sulya alatt elkezdett könnyezni s aztán reszkető karjaival átfonva leánya öztermetét, százszor, ezerszer megcsókolta.

De im! lódobogás hallatszott s pár pillanat múlva Redey Géza vágat be tajtékoz hóféher lovon az ősi kastély udvarára. Arcza kigyulva, látszik, hogy siet. Leszökve a nemes állatról sebesen haladt fel a lépcsőkön, hol édes mosolylyal fogadja őt Margitka. Sokáig tartják egymást átölelve, nem szól egyikök sem, csak dologó szívük beszél az édes érzelméről.

Majd oda érkezik az öreg Ormódy is, férfisan kezét szoritva a leventével, első kérdése: Mi bir a törökökről?

Fájdalom — felelt Géza — betörték az országba. Bucsuzni jöttem, mert alkonyatkor indul csapatunk. — Lézy erős — fordult az elhalványult leányhoz, diadallal fogunk hazajönni. E szavakra tűz gyult ki a levente szemében, Mig Margitka fájdalmas sikoltással omlott Géza karjaiba.

Oh ne hagyj el bennünket — tördelé ezután elfojtott hangon. Érzem, hogyha eltávozol, nem foglak látni sohasem. Nem . . . nem hagyhatlak el . . . követni foglak bárhová. Agg atyám itthon marad öreg dajkám-mal, én meg megyek veled, őrizni foglak s ha elesel, én is ott halok meg veled a harcmezőn, s ha diadalt nyerünk, nem tartok meg abból egy levélkét sem, odaadom neked, mert én beérem szerelmeddel . . .

Lézy nyugodt angyalom, — felelt Géza — bízom a jó Istenben és hadi erőmben; mi győzelemmel fognak harcolni s akkor ide tűzlek keblemre s boldogok leszünk, Igen . . . boldogok leszünk, mert hazám mentve lesz s te édesem nőm leszel.

Nem . . . nem hagyak el, zokogott Margit, nélkülöd gyötrelm volna életem, meghalnék nélkülöd bizonytalanságban. Eitervadnék, mint a napfénytől megfosztott virág az utánnad való epedésben. Oh ne hagyj el, én veled megyek, sisakrostélyomat leeresztem és senki sem fogja tudni, hogy alatta egy gyöngő nő küzd hazája saadtságáért és szerelméért. Géza éppen felelni akart Margit szavaira, midőn az öreg Ormódy megszólalt:

Fáj ugyan elszakadnom tőled életem virága, de nem bánom, azért kövesd Gézát ne mint ara, hanem mint feleség. Háznok tisztelteméltó papja, jó nevelőd még ma reátok fogja adni Isten áldását. Lehet, hogy elsorvadok a fájdalom alatt, de hisz' én ugy is a sir szélén állok, egy-két nappal több vagy kevesebb, az már mindegy, csak benneteket boldogoknak lássalak. Fogadjátok atyai áldásomat, melyet mindketten megérdemelték. Szeressétek egymást s térjeteK vissza mielőbb dicső győzelemmel . . .

Többet nem szólhatott, mert a könnyek elfojták szavát és szótlannul terjeszté ki remegő kezeit előtte térdelő gyermekeire.

Még az nap megcsüdték s alkonyatkor ősz atyjuk áldásától kísérve a harctérre mentek, nem a mézesheteket élni, hanem küzdeni a hazáért.

A történetírók feljegyzése szerint 1525. július végén mintegy huszonhatezer ember gyűlt össze a magyar táborban. Miért, miért nem? Szapolyai negyvenezer emberével késelt, késelt akkor, midőn már csak pár mérföld választotta el a maroknyi magyar hadat a töröktől. A hadi tanácsban sokan elleneztek, az ütközetet bevárandonak vélve Szapolyait míg, mások, különösen Tomori érsék határozottan a támadást javasolta. Végre auguszt. 29-ikén látni lehetett a portyázó török csapatokat. Midőn a felkelő nap első sugarait a mohácsi mezőre vetette, II. Lajos fejére feltették az ezüst sisakot. A gyenge király mint tudjuk, halálsápadt volt, midőn seragének élére lovagolt. Talán sejtette nemzetének bukását és saját halálát?

Pár pillanat a két sereg összecsapott. A törökök a váratlanul erős támadást nem tudván kiállni, visszavonulást szinleltek, s midőn a pillanatnyi látszólagos győzelmet-arató magyar had utánuk vetette magát, hirtelen visszafordultak s háromszáz ágyuval fogadták a roboló magyarokat.

A pusztulás irtóatos volt. A történelem szerint elesett két érsék, öt püspök, huszonnyolcz zászlós ur, ötszáz nemes és huszonkét ezer vitéz.

Félorá alatt félországban a török volt az ur.

A király némelyek szerint a Csele-patakba fult, mások szerint gyilok alatt vézett el. Géza és neje is ott harcoltak a küzdők között.

felfelé. Az első osztályra vonatkozólag jelenthetjük, hogy itt lényegesen emelni szán dékszanak a díjszabást. E reform azonban a lakosságnak csak azt a részét illeti, amelyet a személy díjszabás emelése már csak azért sem érinthet kellemetlenül, mert ez emelésért európai vasutakon sehol sem létező és nem is sejtett előkelő kényelmet kap cserébe. Az összes első osztályú személy szállító kocsikat a legnagyobb amerikai kényelemmel berendezett kocsikkal fogják felcserélni.

A gyakorlati tapasztalat, melyet az utolsó évek forgalmából merítettek, ellenálthatlanul az itt megjelölt irányba terelik az intéző köröket és plausibilis ellenzék, tekintettel a magas czélokra és az alkalmazott s egyedül lehetséges eszközökre, szóhoz sem juthat. A tervezet ellenzéki mennydörgés mint szinpadni mennydörgés fog elhangzani és a magyar királyi államvasutakat az a bőcs forgalmi politika a biztos fejlődéshez vezeti.

Irodalom — Művészet.

Boross Vilmos legújabb munkája.

II. Rákóczi Ferencz.

... Történeti regény. —

A fővárosi hírlapírói kar egyik régi és kitűnő tagja, Boross Vilmos, — kinek történeti művei száz és százezer példányban forognak a magyar nép kezén — nagy meglepetést szerzett a magyar nemzetnek. Csöndben, minden előzetes híresztelés nélkül felkutatta és összegyűjtötte a nagy Rákóczi Ferenczre és korára vonatkozó összes adatokat és ezekből egy olyan történeti regényt írt, melyet minden magyar ember örömmel üdvözöl és egyik legbecsesebb és legkedvesebb könyvének fog tekinteni.

Ilyen lelkiismeretes hűséggel hazafias lelkesedéssel és zamatos magyar irálylyal írt történeti regény évtizedek óta nem jelent meg a magyar könyvpiacon.

Boross Vilmos „II. Rákóczi Ferencz” című regénye egy új kútszót fog teremteni, a Rákóczi kultuszt, s ha ezen eszme, melyt komoly akadémikusok és publicisták esztendő óta vitatnak, testet ölt, vagyis: ha a magyar nemzet szíve most megdobban és végre sikeres mozgalmat indít, hogy Rákóczi

Törökországban porladozó hamvai hazahozassanak, kétségtelenül Boross Vilmos érdeme. Mindez azonban csak egyik részét képezi Boross Vilmos nagybecsű munkájának.

„II. Rákóczi Ferencz” című történeti regényben Zrínyi Ilonának, a munkácsi vár világhírű asszonyának, férjének, a hirneves Tököly Imrénének; gróf Bercsényi Miklósnak, báró Károlyi Sándornak, Bottyán Jánosnak, Rákóczi vitéz hadvezéreinek; Mikes Kelemennek, a költőnek, Rákóczi Juliának, a fejedelem nővérének, I. Lipót és I. József császár és királyoknak, a ravasz gróf Kolonics Lipót bibornoknak, a kegyetlen és vérszopó Caraffa Antal és Heiszter császári tábornokoknak, Czinka Pannának, a szép cigány leánynak, ki hegedűjének varázsszával a fejedelmet szerelemre, táborát pedig hősi tettekre ragadta, nemkülönben Rákóczi Ferencznek többi nevezetes kortársainak élete és tettei, ugyszintén XIV. Lajos francia királynak, Rákóczi rokonának és barátjának káprázatosan fénylő udvara is megörökítve vannak.

Különösen elragadóan szép részletek II. Rákóczi Ferencz, Magdaléna és Amália hercegnők, gróf Bercsényi Miklós, Mikes Kelemen, I. József király és Czinka Panna szerelmi történeti s a milyen remek részletek ezek, épen oly idegrázóak Caraffa és Heiszter tábornokok iszonyu vérengzései Magyarországon.

A szív és lélek minden öröme és gyönyörűsége, minden borzalma, rettegése és szomorúsága benne van e remek történeti regényben.

Ez a mű megtanít hazát és hitvest szeretni, hazáért és szerelemért élni, szenvedni, áldozni és meghalni!

A regényt Székely Aladár Budapesti könyvkiadó adta ki, nagy gondnal és költséggel.

A mű rendkívül díszes színes borítéku füzetekben jelenik meg hetenkint 2-szer. A füzeteket Madarász Viktor és Benzur Gyula hírneves festőművészek képei díszítik. Egy-egy füzet ára 12 kr., mely hallatlan csekély árat alig mertük leírni. Megrendelhető minden könyvkereskedőnél és könyvügynöknél valamint a kiadónál Székely Aladárnál Budapesten, Erzsébet-köut 32. sz. a.

Az előbbi már egy sebtől vérzett, de titkolta neje előtt s küzdött tovább mintegy megsebesült oroszlán. Mindenki a mznékülésre gondol ezután, mert veseve volt minden. — Már-már áttörték az utjokat álló kfsebb csapatokat, midőn Géza rátekintve Margitra, észreveszi, hogy az kebléhez kap és egy sikoltással lefordul lováról.

Egy pillanat alatt mellette termett. Beszélt hozzá édes, majd szenvedélyes hangon, de neje nem felelt. A seb halálos volt. Egyetlenegyszer nyitá fel csak égszínké szemeit, ajkai susogtak valamit, mit nem lehetett megérteni...egy hosszú sóhaj és lelke elszált egy jobb hazába...

Géza fájdalmát leírni nem lehet: reá borult a kedves halottra és sirt keservesen. Nem érdekelte a világon semmi; nem halotta a futó és menekülő lovak zaját, és itt ott felhangzó ágyudőrejt, nem a sebesültek jajkiáltását, ő csak egyet tudott, egyet érzett, hogy neki nincs többé szerelme... nincs neje...

Végre az éj ráteríté fátyolát a mohácsi vérmezőre.

Itt-ott felvillant még egy-egy fény, egyedül a Géza lelke volt sötét és szomorú.

A hűs éji szél végre felrázta fájdalmát, től Gézát és megcsókolván elhalt nejét, gyöngéden lovára emelte őt s lassan, remegve haladt előre, nem életét féltve, mely örömlenné vált, hanem elesett nejét, nehogy valamiképp török kézre jusson.

Félelmes bolyongás után betért az Or-

módy kastélyba. Leemelte az édes terhet s felvitte a nagy lovagterembe. A megremült cselédeknek megparancsolta, hogy ne költsek fel az aggastyánt, nehogy a csapás alatt szíve megrepedjen.

Az öreg dajka segélyével terítőre tette a drága halottat, ki oly szép volt így elhervadva, meghalva, mint egy letört lilium. Hófehér ruhában feküdt a ravatalon, fején myrtuskoszorúval.

A ravatal előtt pedig ott térdelt Géza ugy, a mint a harozból hazatért zilált, összezsékszált hajjal, vérázottan. Sírni már nem tudott, nem voltak könnyei, oly mély volt fájdalma. Hiába szólították nem felelt. Merőn tekintett a ravatalra, melyen kialudt boldogsága nyugodott.

Végre az öreg hű cseléd lassan lassan elmondott mindent Ormódynak. Az agg odalépett a ravatalhoz, megcsókolta lágyan a hófehér homlokot, mig végre leroskadt és bevitték szobájába...

Az agg, ki annyi viszontagságon és szenvedésen ment keresztül, erős lélekkel nézte végig másnap a szomorú temetési szertartást, de nemsokára őt is odatették, hol nem fáj semmi szenvedés.

Rédey Géza pedig mint Hyacint atya a ko'ostor csöndes falai közt várja imába merülve a perczet, mely Isten örök országában egyesíti Margittal örök szeretetben... melynek nem lesz vége soha.

TÜKÖRDARABOK.

Hangulat.

Ahogy kinézek az ablakon, önkéntelenül az eszembe ötlök a Reviczky Gyula verse ahogy busan füzte össze a strófákat arról a ceunya halálról:

...Uram nem jeizi semmi tett!

Se hasznos munka, sem utód.

Család helyett, papír-szívet

Hagyok itt: tárczát egy csomót.

Hagyok itt tárczát egy csomót! — A dal ugy fakadt, hát ugy van.

Kívül sűrűn hullanak a sárga levelek, s az ősz kopáron, siváron borul a tájra. Ősz van már egészen!

Szomorú nehéz szavakat vetünk a papírra és az ablakhasadékokon besikolt a hideg s a papiros megretten to'unk alatt.

Ősz van.

A halálról icunk mostanában; hisz olyan jól esik ilyenkor merengő lélekkel tünődni a mulandóságon... Gyakorta járom a temetőt; kissé félek is ide künn egyedül, a magános horpadozó sírok között. Olyan különös hangokat hallani itt, ha az őszi -ihar végig süvölt a fák között és a levelek gyors tempóban hullanak alá a száraz galyakról.

Aztán későn; este, ha egyedül kullógok haza az utcámba és a cipőmbé beszivárogo a víz, valami zsongás támad a szívem mélyén, valami hang, valami elhangzott akkord, mintha valamikor régen egy zongorabillentyűt ütöttek volna meg valahol és annak hangja sokáig hangzott egy magányos szobában... Mintha újra hallanám. Hozzá képzelem a többit is, a dalt magát, a mi azután jött volna... De nem jött, elmaradt! hiába vártam. — Csak a lelkemben esendült tovább, ugy a hogy kellett volna neki lenni! De nem ugy lett...

Csak a billentyu zugását hallom...

Már leereszkedett az est a kis városka felé. Az utca végén felgyultak a sárgás petróleum lámpák s a házak között, a kövezeten homályos fénykévek vetődnek ki az ablakokból.

...A szobában még sötétség volt. Homályba borult a nagy magas almárium s csak a zongora fényes lapján villant meg egy picinyke sugár valahonnan.

Egész közel ültünk egymáshoz. Egymás mellett egy széken.

A szerelemtől suttogtunk. Sokat, sok ostobát. Komolyan néztünk néha-néha egymás szemébe:

— Szeretsz?

— Szeretlek!

— De igazán?

— Igazán!

— Nem felejtess el soha?

— Soha! — bugtam?

— És boldok leszünk?

— És boldogok leszünk!

Annuska a vállamra hajtotta kicsiny fejcsékéjét. Szép szőke fürtei illata megcsapta arcomat. Megcsókolta a haját. Olyan tiszta, olyan szűzies volt e csók!

Tiszta volt, szent volt, a szerelem csókja volt, tisztán a szerelemé.

Hisz olyan kis ostobák valánk még akkor!

Annuska óvatosan, csendesen nyitotta fel a zongorát. A fehér billentyűk egy pillanatra megvillantak a homályban.

Játszani akart, de aztán csak visszaült mellém.

Egy pillanatra hallgattunk mind a ketten. Hisz olyan szűkszava az igaz szerelem.

Aztán a mellemre fektettem arcát és beszélni kezdtem lágyan suttogva, tüzzel és ő két ártatlan kék szemével olyan csodálkozva nézett föl reám.

— Veszünk egy kis fészket, valahol künn a hegyek között, a rengetegben...

— Mint Genováva! — sóhajtá közbe.

— Igen, mint Genováva. És olyan nagyon, nagyon boldogok fogunk mi lenni ott egyedül kettesen...

— De a papa? ...

— Igaz, a papa! ...

— Emlékezve nézünk magunk elé. Annuska sirni kezdett, én is könnyeztem. Egymásra borultunk. És nem tudtuk egymást megvigasztalni.

— Szökjünk! — mondtam végre remegve.

Odakünn már ráborult a városra egészen az est. Sötét volt és hideg szél sivitott végig az utcán. — A hold egy felhő mögé bujt a hideg elől.

Annuska fizott és reszketve simult hozzám, mikor kiléptünk az utcára...

Hazudtam.

Nem igaz egy szó sem az egészről... Olyan jól esik néha az ártatlanságot mutatni. — Hallottam valahol, — tudj isten hol egy billentyű bangot egyedül, egymagában. Olyan furcsa volt az nekem. És tárcza kellett...

Ősszel szeretjük az ilyen genreű dolgokat. Hisz' annyira bűnösök vagyunk, hogy jól esik néha az ilyenekről is beszélni.

Rezeda.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 óra d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattár a felelős felvigyázásokat ad hétköznapokon d. e. 9—11 óra d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvénytörvény-éknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a Keresk akadémia palotájában.

Zeneestély a „Bika“ kávéházban: hétfőn Magyarri testvérek, szerdán Rácz Károly. Az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva an hétfőn, szerdán, s ombatán d. u. 3—6-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kezdetben előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órakor.

— **Tanári székfoglaló beszédek.** A debreczeni kollégiumban a város áldozatkészségéből rendszeresített új jogi katedrák tanárai dr. Bartha Béla és Kérészi Zoltán, valamint Nagy József most választott tanítóképzési tanár folyó hó 26-án tartják meg a szokásos székfoglaló értekezést, amikor Kiss Áron püspök ünnepélyesen be is igtatja őket.

— **Az első keresztyén zsidóházasság.** A házasulandókat hirdető fehér táblára Debreczenben kifüggesztették az első keresztyén és zsidó vallásu pár nevét. Adler Jakab sámsoni születésű izr. debreczeni pinczér kíván házasságot kötni Maibegovics Mária Anna Karolina bács-kulai származású r. kath. vallásu nővel.

— **Egy szoboszlói tanácsnok Amerikában.** Szenzációt keltett ez év első felében H.-Szoboszlón Czegléd Antal tanácsnok, a ki egy szép májusi reggelen eltűnt hazulról, fiatal felesége mellől. — Nehány ezer frtra rugó váltóhamisítás terhelt a lelkiismeretét. Mint annyi hozzá hasonló bűnös ember, — ő is a tengerentuli azilumba, Amerikába szökött. Azóta New-Yorkban tengődik a nem régén még nagy lábon élt Czegléd. Keservesen panaszkodik nyomoruságos sorsa miatt egyik amerikai magyar ref. paphoz írott levelében, a kinek tanácsát, támogatását kéri, hogy valamely álláshoz juttassa. Elmondja Czegléd leveleiben élete rövid történetét. H.-Szoboszlón született 1862-ben; ref. vallásu. Érettségét tett Debreczenben, hol 1882-ben a honvédségnél mint önkéntes szolgáit. Azután Szoboszlón irnokoskodott, az 1886 évi tisztujtásnál ígatónak, 1890-ben pedig városi tanácsnoknak és levéltárnoknak választották, amikor megnősült, de — sajnos — írja a levelben családi élete boldogtalanná lett s ez kényszerítette, hogy Amerikába menjen. Azóta New-Yorkban van. Hogy hogy él ott, a ki sem mesterséghez nem ért, sem az angol nyelvet nem beszéli — azt könnyű kitalálni. Az iránt tudakozódik tehát, hogy a ref. hitközségekben vannak-e tanítói állások rendszeresítve? Mert ha igen és valamelyik üresedésben volna, — szeretné, ha őt alkalmaznák arra, noha nem végzett tanító képezdét, de azért képesnek érzi magát gyermekek tanítására. Máskülönbben valami más foglalkozást is örömmel elvállal. — Azonban tanítói állást aligha kap a volt tanácsnok Amerikában mert ott nincsenek felekezeti iskolák.

— **A magyar baptisták — Mekkája** A szomszédos H. Bészörményben rövid idő alatt nagy hódítást tett a baptizmus. A újra keresztesztelők szektája csaknem megtizedelte már is az ottani népes református gyülekezetet. Mert csaknem kivétel nélkül, ennek tagjai közül toborza hivat az új felekezet, mely már közel ezer lelket számlál. A baptisták papja egy Balogh Lajos nevű fiatal ember, aki néhány évvel ezelőtt még kaszával, kapával kereste kenyerét, Földesen, ahol szülei és rokonai már régebben átpártoltak a Kornya által hirdetett új hithez. A fiatal Balogh Hamburgba vándorolt ki és két évig járt ott baptista iskolába, hogy magát igehirdetővé, pappá képezze ki. Balogh ország-szerte tekintélynek örvend a baptista gyülekezetek előtt, melyek úgy tekintik őt, mint a magyar baptisták főpapját — püspökét. A baptista püspök tegnap Rásó Gyula kir. tanácsos alispánnál járt, a Bészörményben épült baptista imaház szakértői felülvizsgálata végett. Mert Bészörményben a „hivők“, ahogy őket nevezik magukat, valóban diszes és

igen nagyterjedelmű imaházat építtettek az idén. Több elfér benne ezer embernél. A régi kerület-ház, a ref. templom és a parochia szomszédosságában emelkedik méternél vastagabb tömör falaival. A baptista templom közadakozásból épült. A hivek magok égették, hordották be a téglát, a maltert, mégis többre került husz ezer frtnál a derék épület. Szóval Balogh Lajos tiszteletes ur apostoli buzgatommal és Péternek sikereivel szervezi gyülekezetét, mely komolyan veszélyezteti a Bocskai fejedelem református hajdúi ősi egyházának egységét. — Forrásunk, melyből e hírünket közöljük — a kura pástorális elhagyagolásában és egy második templom hiányában találja fel különösen azokat az okokat, melyek a baptizmus terjedését Bészörményben ennyire elősegítették. — Évente százával kerülnek ki az iskolából konfirmálatlanul a gyermekek s a baptizmus épen ezek közül hódít legtöbbször. Nem csoda tehát, ha azzal igazolják a hívők elszakadásukat a régi egyháztól, hogy ők nem tanulták, mi az a református vallás; — ők csak mostoha gyermekei voltak az anyaegyháznak. A bészörményi reformátusok valóban nagy és veszedelmes seb begyógyításán fáradoznak, midőn sietnek a második templom felépítésén. Mert az is baj, hogy most, akit Istenhez való vágya, templomba vezet, az az egyetlen templomba nem fér be. Megy tehát a baptista imaházba imádkozni, ahol a pietizmusra hajlandó vallásos kedély könnyen enged, hogy bemelegítse a Darassa ér vizébe, mi az ujjászületést, a hívők társaságába való fölvetelt jelképezi.

— **Nevváltoztatás.** Lusztig Frigyes és Béla kiskorú debreczeni lakosok vezették nevéket belügyminiszteri engedéllyel „Lukács-ra“ változtatták.

— **Debreczeni Kossuth-szobor.** A debreczeni Kossuth-szobor bizottság pénztárába tényleg befizetett adományokról, 1895. április 1-től augusztus 31-ig következő kimutatást kaptuk: Beér Kálmán Debreczen 1 frt, Jóna István Debreczen 1 frt, Jóna János Debreczen 1 frt, Berger Henrik Debreczen 5 frt, Dombó Lajos ev. ref. lelkész Gyula 2 frt, Községi előjáróság Bábolna 5 frt, Körner Béla Szoboszló 4 frt, Korányi János Szatmár 1 frt, Beczner Frigyes Debreczen 3 frt, Derényi János Bészörmény 2 frt 40 kr, Simon Károly Hadház 1 frt 70 kr, Városi Pénztár Zilah 2 frt 70 kr, Szabó Gábor Csége 1 frt, Végh János Berkesz 1 frt 20 kr, Csák Gyula Egyek-Félhalom 2 frt 50 kr, Hegedüs György B. Ujváros 10 frt 90 kr, Rankai József Debreczen 1 frt 30 kr, B.-Ujvárosi Takarékpénztár 1 frt, Dr. Boda Gyula P.-Ladány 2 frt, Kondor Kálmán Debreczen 50 kr, Ifj. Dr. Farkas Antal Szatmár 1 frt, Dr. Kiss Sándor H.-Szoboszló 2 frt, Stenzinger Károly Debreczen 5 frt, Baerich József Szemlak 1 frt, Ádassy Mihály Nyiregyháza 50 kr, Demjén Lajos Nádudvar 2 frt, Csicsó Lajos Debreczen 2 frt, Sulyok István N.-Várad 1 frt, Lendvay Sándor B.-Ujváros 2 frt, Oláh Imre Nádudvar 1 frt, „Pinczér Egylet“ Arad 3 frt, Killiger József Gyertyámos 8 frt, Kállay László Földes 3 frt, Buzás Lajos Ér-Endréd 10 frt, Széll Farkas Debreczen 2 frt, Liptay Miklós Debreczen 2 frt, Id. Kiss Dániel Szoboszló 2 frt, Dr. Glück Géza ügyvéd Debreczen 5 frt, Dr. Glück Lajos Debreczen 2 frt, Trázy László Debreczen 1 frt 70 kr, Helferson Dávid Kadarcs 8 frt, Tiszafüredi Takarékpénztár 1 frt. (Folyt köv.)

— **Es ezt mind a szerelem tevé...** A városi ház oszlopán levő tábla, mely az új törvény rendeltetése szerint arra van hivatva hogy a jegyesek neveit viselje keblén annyira

megtelt már tegnap, hogy új tábla vált szükségessé. Ki meri hát elvitatni — polgári házasság népszerűségét?

— **Festészet és rajzkottás nők részére.** Az a szép siker, melyet Pálffy József főreáliskolai tanár a festészet és rajz tanítása terén elért, arra bírta a jeles szaktanárunkat, hogy az idén is festészeti és rajztanfolyamot nyisson nők részére. A legkedvezőbb alkalom kínálkozik tehát Debreczen művelt nőgyeinek, hogy jó izlésüket és művészi érzéküket fejlesszék a rajz és festészet minden nemében. — A tanfolyamra jelentkezhetni az állami főreáliskolában vagy Pálffy Józsefnek Péterfia-utczai 810. szám alatti (Vécsey-ház) lakásán.

— **Helyreigazítás.** Lapunk f. évi október 3-án megjelent számában a napi hírek rovatában „Állandó tanfelügyelői lakás” ezimben az volt mondva: A debreczeni orsz. tan. árvaháznak nincs külön igazgatója, hanem az igazgatóság teendőit az ezekkel megbízott kir. tanfelügyelő végzi közvetlenül. Ezen állítás tévesen csuszott be lapunkba, a mennyiben nevezett árvaház vezetésére a vallás- és közoktatásügyi miniszterium Oralt Lajost nevezte ki. A kir. tanfelügyelő ezen intézett felett a felügyeletet és ellenőrzést gyakorolja.

— **Képeddel alszom el . . .** Hangya Kelemennek volt egy jó barátja, a ki a Szukora Pista névre hallgatott. Hangya annyira megszerette Kelemen, hogy nem csak betevő falatját, hanem nyugóhelyét is megosztotta vele. Ámde hűtlen leve a kolléga, a mennyiben egy csöndes éjszakán, midőn az új borból a szokottnál többet vett be Kelemen és mélyen elaludt, kilopta mitsem sejtő barátjának óráját annak zsebéből és az éj leple alatt eltűnt. Midőn Hangya Kelemen felébredt, elnévelhette a némileg megváltoztatott népalta: Képeddel alszom el, óram nélkül ébredek . . .

— **Egy levágott orr bús tragédiája.** Viglakit ültek a Kárász János uram házában a napokban, mely alkalommal a jó kívánságok özöne csak úgy dőlt az ifjú pár fejére. A vig muzsikaszó közepett azonban rémes kiáltás hangzott fel, a mennyiben Homály Péter Rendes Julesának tánczközben az orrát leharapta. Az orrot visszatették ugyan, de a menyecske alig hódít megreperált orrával ezentul. A dühös szeladont, kit a féltékenységgel vitt egy orr leharapására, bekisérték, míg az orrnélküli menyecske elvesztett orrán tűnődik.

— **Mikor végződött a szabadságharc?** Ezzel foglalkoztak bíróságaink egy konkrét jogeset alkalmából. Forgó András 22 éves földműves 1848-ban beállott katonának. Családja azóta nem látta, nem is hallott felőle. Vagyon jogok rendezése válván szükségessé, a holtá nyilvánítási eljárás megindított. A jogtudományi közlöny által közölt ítéletek szerint a komáromi törvényszék 1849. január 1. napját jelölte meg az eltűnt szabadságharcos elhalálozása véleményezett napján. A győri kir. tábla és a kuria azonban kimondotta, hogy a szabadságharc 1849-ben is tartott és miután annak utolsó napja naptári pontossággal meg nem határozható, befejeztül 1849. december 31. napja tekintendő és a holtá nyilvánítási 30 éves határidő ezen naptól számítandó.

— **Egy pár cipő.** Nyári János hajduböszörményi lakos aggódva várta a telet, midőn az ember lába fázik cipő nélkül. — Merészet gondolt és nagyot. Bejött a debreczeni vásárba és ellátogatott a Fehérvári Imre cipőekkel telt sátorába. Hosszan elnézte azokat a takaros cipőket, melyek százával lógtak a sátorfa rudjain s addig-addig settenkedett körülöttök, míg egy párt elemelt. A gazda azonban észrevette Nyári uram csinyjét s a menekült többek segítségével lefűlte. Hasztalan hajlogatta a rendőrség előtt azt, hogy nem loptam én életembe, csak egy cipőt Debreczenbe, mégis bekaszták és egy pár napig itt marasztják Debreczenben.

— **Humor.** A mostani debreczeni vásáron egy kabai legény összetűzött egy komá-

jával. A vitának azután imígyen vetett véget Kaba szülötte: elmenjék kend innen, mert úgy képen vágom, hogy az utolsó ítéletkor így fog kend felhőszakadni, nem mehetek uram, mert ide ragadtam. És a koma a fenyegetésre odább állt.

— **A birmai asszony.** Sehoh a világon a nő annyi szabadságot nem élvez, mint Bir-mában. Törvény előtt, hit erkölcs dolgában teljesen egyenlő rangú a férfival. Télije önállóan kezeli birtokát s az még ha férjhez megy is, kizárólagos tulajdonát képezi. Férjének felette semmi hatalma sincs. A birmai vallás nem tekinti a nőt a gonosz forrásának, sohasem óvja tőlük a férfiakat mint a sától, mely a becületet halandókat behálózta a pokolra juttatja. Középs iró-dalmi munkák nem oltottak beléjük hamis fogalmakat magukról, a világról s a férfiak-ról. Mindig meg volt a szabadságuk, hogy a való birodalmában tulajdonképeni hivatásukat betöltsék, társadalmi tekintetek és szabályok mellőzésével. Ugy a férfiak, mint saját nemük is, teljes cselakvési szabadságot engednek nekik és mindenki magát tekinti a leghivatottabb birónak arra nézve hogy mit cselekedjék és mit ne. És nincs a világon asszony, akiben a nőieség és a meg nem határozható női báj inkább meg volna, mint a birmai asszonyban. Akár férjes akár hajadon, 17 éves korától minden nőnek van valami hivatása a házi teendőkön kívül. A gazdagabbak vagyontukat kezelik, a szegényebbek pedig valami mesterséget űznek. Ki-ki olyan mesterséget űzhet a minőt akar s a mely hajlamainak leginkább megfelel. Ebből lassankint a két nem közt bizonyos halgatag megegyezés fejlődött ki úgy, hogy átengedik egymásnak azt az ágat, melyben az illető legkiválóbb sikereket tud felmutatni. Érdekes, hogy például a varrás és himzés a férfi foglalkozását képezi, míg a nők üzlettulajdonosok. Mint hogy az elárusítás idejének még bőséges ideje marad házi teendőinek végzésére. Családja gazdasága, képezi egész életének központját s azt semmi áron el nem hagyagolná. A válás oly könnyű, hogy még a legelőrehaladottabb reformok igényeinek is megfelelhet, de mindannak daczára, száz házasság között alig akad egy is, melyet felbontanának.

— **Az emberevők áttérése.** Dakotában beállított a hittérítőhöz egy benszült.

— Át akarok térni a keresztényen vallásra.

— Hány feleséged van? — kérdezte tőle a hittérítő.

— Kettő.

— Akkor nem keresztelhetlek meg, fiam mert a keresztényen vallás csak egy feleséget ismer el.

A benszült erre eltávozott, de néhány nap múlva ismét megjelent a hittérítőnél.

— Most már semmi akadályja sincs annak, hogy megkeresztelhesse.

— Hát a feleségeid?

— Megettem őket.

— **Védőoltások a kolera ellen.** Az orvosokat rég foglalkoztatja az a kérdés, miként lehetne az ázsiai rém fegyvereinek élet kicserbitani. Dr. Simpson kalkuttai tisztiorvos közzé adta egy éven végzett kísérletei alapján állítja, hogy ő neki sikerült felfedezni a kolera ellenszerét és eddig elért eredményeiről a következőkben számol be. Hazzkine tanár 1895. jul. 15-éig 4397 egyént immunizált Kalkuttában. Dr. Simpson hozzáteszi, hogy egy hét, de már 5 nap után is a kolerától való hajlam jelentékenyen módosul és a kalkuttai házakban lakó beoltott egyének 20-szor nehezebben kapnak kolera-t és 18-szor jobban vannak biztosítva a kolera-halától, mint a be nem oltott egyének. A védelem teljesen határozott. Azon egyének közül, a kik két injekciót kaptak, egy sem esett kolera-ba. Hogy a védőoltások milyen fényesen beváltak, az kitűnik a következő adatokból: 86 házbán, a melynek legtöbb lakója nem lett immunizálva, kitört a kolera; a 36 házat összesen 521 egyőn lakta, a kik közül 181 be lett oltva. A be nem oltott egyének közül 45 betegedett meg kolera-ban és meghalt

34, tehát 11.36 százalék, míg a beoltottak közül csak 4 esett kolera-ba és halálesetek száma 4, azaz 2.2 százalék.

— **Önérzetes pincérek.** Érdekes újításról ad hírt egy insbrucki távirat. Insbruckban most az osztrák vendéglősök kongressusát tartanak, melyen a pincéreknek azt a kérelmét vették tárgyalás alá, hogy főnökeik ezentul ne a keresztneveikön, hanem a vezetéknévükön szólítsák, mivel e miatt mindenki lenézi őket. A kongresszus kimondta, hogy a pincérek ezen kérelmét teljesíteni fogja. Ausztriában tehát ezentul nem így fogják szólítani a pincérekét: „Pszt! Sie Johann!” vagy: „Sie Florian!”, . . . hanem ilyenféleképen: „Herr Pumperlinek!” „Herr Kratochwill!” s ha valamelyik érzi, hogy az ereiben kék vér csergedezik még a „von“-t is meg fogja követelni, különben a hanzli lesz a sörben!

Szarvak — távirati uton.

A párizsi világfiak körében sokat neveltek az alábbi történeten, mely a táviró hivatalok esküdt ellenségévé fog tenni minden szép asszonyt, a kinek féltve őrzött titkai vannak. B. Alice asszony, Paris előkelő férfi köreiben igen hírhedt szépség, hosszas és fáradságos hadjárat után magához látta S. vicomte-t és ügyesen elhitette vele, hogy a betedik menyországnak egyedül a kapusa. Ezt a boldogító hitet a bőkezű vicomte rengeteg sok aranyval fizette meg, de hiába fizetett.

Alice asszonynak tulságosan könyörületes szíve, a vicomtenek pedig tulságosan sok délfranciaországi birtoka volt. Az utób- binak a következése az lett, hogy a vicomte sokat távol volt Párisból, — az előbbinek pedig egy kiségitő föltünése, Pitesty lengyel zongoramester személyében, a ki a vicomte aranyait is segített elköteni. Nehány héttel ezelőtt vicomte a kedvesének azt írta, hogy a legközelebbi napokban elutazik Párisból. Erről az örvendetes eseményről rögtön tudósítani kellett a zongora mestert.

Nem sokára azonban a vicomte ismét írt, jelentve, hogy utazását elhalasztotta. — Ezalatt azonban a zongora mester már megkapta az Alice asszony táviratát és mar utban lehetett Passy felé, a hol a szép nő lakott. — Ez a gondolat rendkívül izgotta tette Alice asszonyt, maga rohant a táviró hivatalba, hol Pitesty-t értesítette a dolgok „kevésebb örvendetes” fordulatairól. A táviró hivatalban megfogta mazta a táviratot, mivel azonban az irás mesterségében sem volt jár-tas, még egyszer lemásolta és a fogalmaz-ványt ott hagyta az asztalon. Alig távozott el Alice asszony, — S vicomte lépett a a táviró hivatalba. A vicomte épen akkor érkezett Passyba s mielőtt kedveséhez hajtatott volna, egy táviratot akart földadni ügyvédjének Párisba.

A hivatalban sokan voltak s a vicomte kénytelen volt várakozni, — Unalomból végigjártatta tekintetét az egyik íróasztalon s ott egy nagy szarkaláb betűt s kétségkívül gyöngéd női kézzel írott táviratfogalmaz-ványt látott. Kíváncsiságból elővasta. a távirat így hangzott: „Mr. Pitesty, Rue P galle 115. Ne viens pas. J'ai mon ture, Alice de B.” (Ne jöjj. Itt a „török“-üm. De B. Alice.) A vicomte az első pillanatban tisztába volt az-zal, hogy a jelen esetben igen kompromittáló „török” elnevezés csak is őt illetheti; röktön felkereste Pitesty urat és párbajra hívta. A szegény zongoramester kijelentette, hogy ő a zongorán kívül semmi más gyilkoló szer-számhoz nem ért, mire a vicomte derekasan elpáholta.

Pitesty ekkor súlyos testi sértés miatt bepörölte a vicomteot. A bíróság tekintetbe véve az „enyhítő” körülményt, csak 16 franc kártérítésre ítélte a vicomteot. A vicomte erre kijelentette, hogy ő röktön 36 francot fizet le, mert Alice asszonynak szintén lehetne oka, hasonló okokból gört indítani elene. Alice asszony azonban jobbnak látta a máltúra fátyolt és jeges ruhát borítani.

REGÉNY

Hat napig kerékpáron.

— Utazások egy teáskanna körül. —

Irta: KRÚDY GYULA.

(Folytatás.)

Az derék, hü állapot; okos szemeiből látszik, hogy képes volna érted meghalni; megvédelmez, ha tántanak és örködik feletted, ha alszol. A macska szerelmes mint egy vén ember és az éjjeleket kívül tölti a házon. Kalandok után járkal, képes elmenni a város másik végén levő háztetőre, ha arról értesül, hogy ott zsúrfixet fognak rendezni a környékbeli társak. A kutya ennek ellenkezője. Némelyik ugyan szeret csatangolni, de csak nappal. Nappal szívesen részt vesz az utcái útközvetekben és igyekszik barátokul kiválasztani az utca leglomposabb kutyáit. azokkal társalkodik. De éjjel siett otthon lenni. Lefekszik kűszöböd elé és vigyáz a házra. Rábizhatod magad egészen. Még nem ismertem olyan kutyát, a melyik csak egy éjszakát is távol töltött volna a gazdájától. Veled van tüben-örömben. Néha-néha kémleli arczod vonásait. Ha komoraknak, szomorúnak látja azokat, akkor bánatos lesz ő is. Lehajítja fejét és farkát behuzza; ha váratlan öröm ér, ott ugrándozik melletted, nyálja kezidet és olyan boldog, ha nyájasan nézel rá, megsimogatod! Képes veled együtt elpnsztulni. A macska elhagyja, ha elmarad a kosztja, de a kutya veled marad. Éhen hal inkább, de kűszöbödöt elnem hagyja, míg a macska siet új gazdát keresni, ha nem léssz kellemes hozzá. Hallottam történeteket a melyekben eljő egy ismeretlen, a ki elviszi kutyádat mértföldekre eső lakásába. a kutya ha szerét teheti, visszazökik hozzád és veled marad.

En azt hiszem, hogy a természet a kutyát jó nemtőjűül teremtette az embernek. Es bizony nem csodálom, hogy a sarkilakó büszkén mondta rá háziébre, hogy az neki mindene, eyész vagyona, de ő megvan elégedve és boldogabb, mint a ki milliók felett rendelkezik.

Egy éjjel borzasztó hangokra ébredtem fel. Nem lehetett azt a hangzavart analizálni. Tűprengve ültem fel ágyamban és azon gondolkoztam, vajjon csakugyan elkövetkezett-e már a világ vége, vagy csak a jövő eszféndőben fog elkövetkezni. Elhatároztam, hogy meggyőződöm a valóságról. Kinyitottam az ablakom és kinéztem rajta. Nem mondom sokat, de legalább ötvennégy macska ül egy háztetőn a szomszédban és zsúrfixet tartottak. A zsúrfix zajos volt és kedélyes.

Egyszerre beszéltek mind, természetesen maguk nyelvében. Ez nem volt kellemes nekem, sem az emeleten lakó császári és királyi kamarás urnak. Egy darab fa hevert a szobámban, azt dobtam közzéjük. Gyöngéden akartam szétszálásra birni őket és azért inkább nyájasan hajítottam feléjük. Nem az én hibám volt, hogy a fa talált és érzékenyen oldalba ütött egy öreges kandurt.

A kandur nagyot ugrott és én azt hittem, hogy egyszeriben szétszalad az egész gyülekezet. Mily nagy volt azonban csodálkozásom, mikor a kandur, mintha mi sem történt volna, elfoglalta előbbi helyét s beleszólt a társaságba.

Meglepett a dolog.

Gondoltam, nem tartották érdemesnek az előbbi hajítást és felteszik rólam, hogy azt ismételni nem fogom.

Egy másik darab fával tehát ismét megintettem őket, ugyanakkor erőteljesen kiáltottam:

— Siczcz!

Semmi hatás nem mutatkozott. Kezdem dühbe jönni és mindinkább dühbe jöttem.

Folyt. köv.)

A kis lutri huzásai.

— Október 8-án. —

Bécs:	46.	9.	76.	42.	84.
Grác:	6.	27.	12.	63.	25.
Temesvár:	20.	57.	29.	58.	33.

Debr eczeni Városi Színház

Idénybérlet 7. sz. Páratlan bérlet.

Ma kedden 1895. október hó 8-án.

Paraszt becsület.

(Cavalleria rusticana.)

Melodráma. Irta: Targioni-Tozzeti és Mascagni. Zénéjét szerette: Mascagni Péter. A jelmezek Püspöki Imre főruhátáros felügyelete alatt készültek. A díszletet festette: Helvig Albrecht színházi festő. (Rendező: Tiszay D.)

Ezt megelőzi:

A 13-ik számú szoba.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Gyalokay A (Rendező: Hevessy.)

Holnap szerdán, 1895. október 9-én.

FEDÓRA.

Dráma 4 felvonásban.

Szerkesztői posta.

H. J. urnak. Levelét, melyben Ön lapunkat reklamálja megkaptuk. Midőn ezt szíves tudomására hozzuk, egyben meg is okoljuk azon eljárásunkat, melylyel lapunk küldését az Ön részére beszüntettük. — Hónapok óta nem küld Ön semmiféle tudósítást, holott ott sok aktualis dolog történt, mit másoktól tudunk meg. Ne osodálkozzék tehát se Ön se mások ha elvállalt tisztök nem teljesítése maga után vonja, a tiszteletpéldány küldésének beszüntetését. Ez is bilaterális szerződés lévén, ha az egyik fél be nem tartja, miért tartaná be a másik?

Kiadó és laptulajdonos:

„Usonkai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Eötvös K. Lajos

Főmunkatárs: Koncz Ákos.

Szabó Lajos fiai

czégnél

Ágy és asztalterítők,

Butorszövetek

flanelltakarók

Pokrócok

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lószőr

madrácok.

Nagyválasztékban.

1802

95

Hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy ezen község határában f. év szeptember 14-én talált és felfogott 2 db. 4 éves 20 frtra becsült pej kancza ló, mint gazdátlan jószág 1895. év október 17-én délelőtti 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg becsáron alól is el fog adatni.

Kelt H.-Hadház, 1895. október 7.

Sinay János jegyző.

Csapó László főbíró.

Tóth Béla

helybeli gyógyszerész ur által legmondosabban előállított, s orvosi karunk legjelesebbjei által megvizsgált és kitünőnek talált

SÓSBORSZESZT

ajánlom tisztelt vevőim becses figyelmébe.

Tisztelettel

Csanak József.

UJDONSÁGOK

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,
Színes selymekben,

Legujabb

díszekben,

Mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

nagy választékban érkeztek
raktárra.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsatér.

208.

Az

„**ISTVÁN**“ gőzmalom társulat
örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül
készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	13.—
B. Szinte „ aprószemű	12.60
0. Királyliszt	12.60
1. Lángliszt kivonat	11.60
2 1-ső rendű zsemlyeliszt	11.20
3 Zsemlye liszt	10.60
4. 1-ső rendű kenyér liszt	10.20
5. Közép kenyér liszt	9.80
6. Kenyér liszt	9.20
7. Barna kenyér liszt	7.60
8. Takarmányliszt	5.80
11. Finom korpá zsákkal	4.—
11. „ „ zsák nélkül	3.80
12. Durva korpá zsákkal	3.60
12. „ „ zsáknélkül	3.40
12. Csirke buza zsák nélkül	3.20
A zsákok súlytartalma tejsúlyt tisztasúly- nak véve.	
A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1895. okt. 2.

Ruha-szövetek és diszítések,
PIQUET, SATIN, TOILE
és egyéb mosó kelmék,
NAPERNYŐK,

NŐI és GYERMEK-KÖTÉNYEK

nagy választékban

Gyenes Lajos

női divatüzletében.

Szédelgő utazó ügynökök.

Bátorkodunk a tisztelt gazda közönséget figyelmeztetni, hogy néhány hét óta Debreczen és vidékének gazdaközönségét s részben iparosait is utazó ügynökök keresik föl, s magukat a Clayton és Shuttleworth gyáros cég képviselőinek, vagy technikai mérnökeinek adják ki. Ezen ügynökök, mialatt különféle hazugságokkal élve, többek közt azal altatják a közönséget, hogy ők a Clayton és Shuttleworth cég megbízásából a bizományi raktárak felülvizsgálására vannak kiküldve; új bizományi raktárak felállításán fáradoznak; s a gazdaközönségtől megrendeléseket s ezek erejéig váltókat igyekeznek felvenni. Most még idejekorán figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy ezen utazó ügynökök, nem a Clayton és Shuttleworth cég ügynökei, hanem

közönséges szédelgők,

a kik e kitűnő hírű Clayton és Shuttleworth cég gyártmányait kínálva, azok helyett értéktelen silány vásári árut szállítanak obskurus cégektől mindazoknak, akiktől sikerült megrendeléseket, vagy éppen váltót is kapni.

Különbben természetes, hogy a ki a megrendelésnél határozottan Clayton és Shuttleworth-féle gyártmányt kötött ki, másféle gyártmányu gépek átvételére nem kötelezhető.

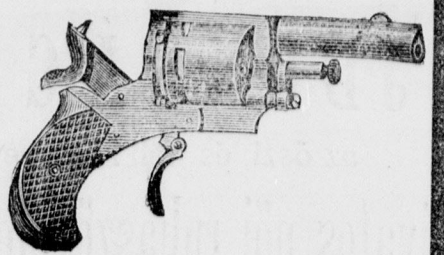
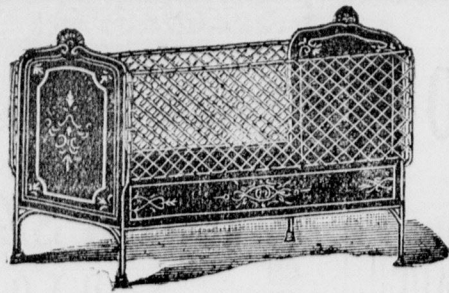
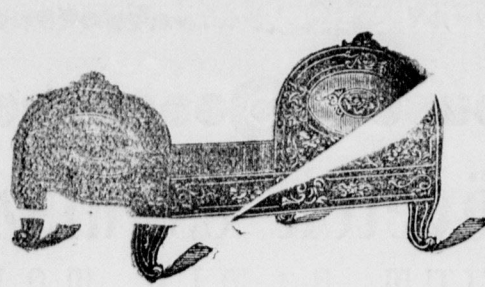
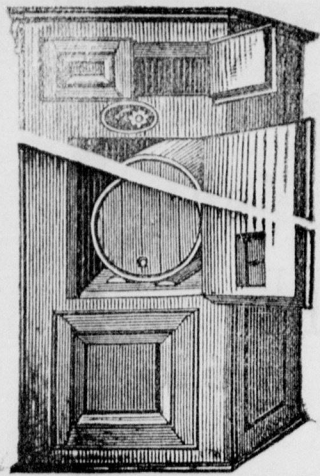
Ezzel kapcsolatban tisztelettel tudatjuk, hogy Debreczen város és vidéke részére a Clayton és Shuttleworth cégtől egyedül mi alulírottak vagyunk megbízva s ezen cég gazdasági gépeinek elárúsítására Debreczenben egyedül mi tartunk fenn bizományi rakárt.

Debreczen, 1895. szeptember hó
Illó tisztelettel

Bauer és Társa

gazdasági gépgyára és kutfurási vállalata,
mind a

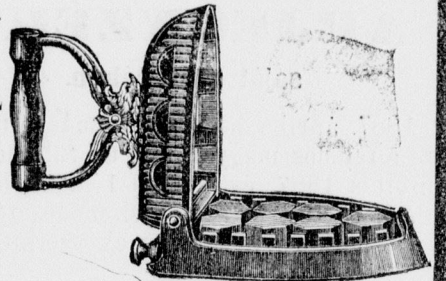
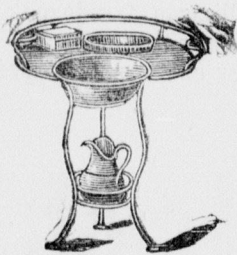
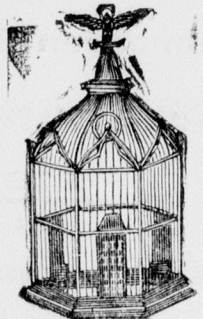
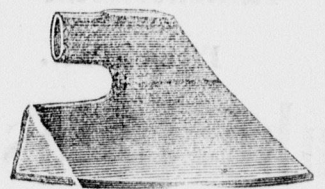
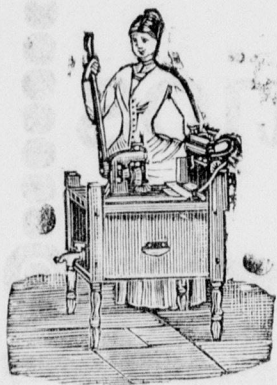
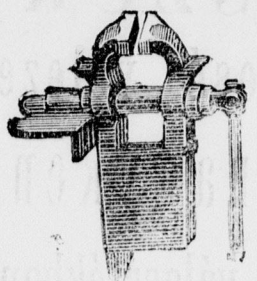
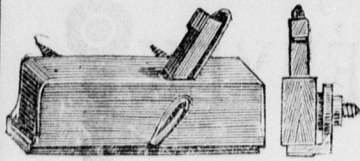
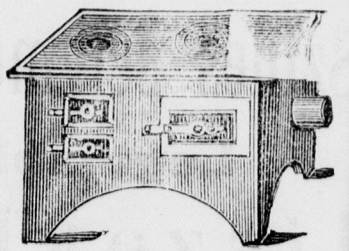
Clayton és Shuttleworth cég képviselői.

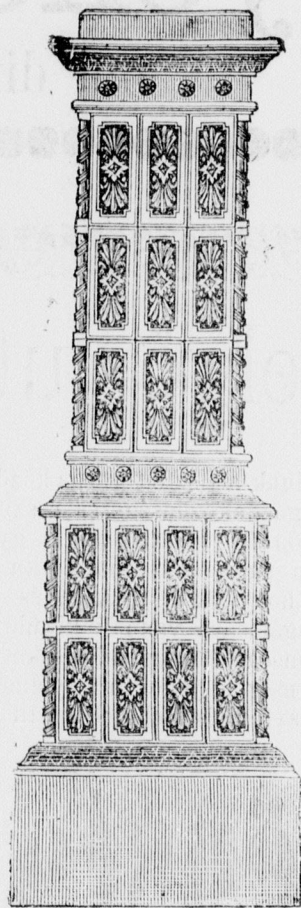
TÓTH GYULA

DEBRECZEN,

városház épületben, és Hatvan- és főteczák sarkán.

Legjutányosabb bevásárlási forrás vas-,
szerszám-, épület és butorvasalás cik-
kekben, valamint konyhafelszerelésben.

Legnagyobb raktár vasbutorok-, gyer-
mekkocsik-, fürdőkádak-, és vaskony-
hából.

A világhírű Budweiszi porcellán kályhák
egyedüli főraktára, a legjutányosabb verseny-
árak és 5 évi jótállás mellett.

